

KLAGOVISORNA

INNEHÅLL

Bakgrund	1
Bokens indelning	3
Sammanfattande tankar	4

KLAGOVISORNA

(Lars Mörling 2021)

BAKGRUND

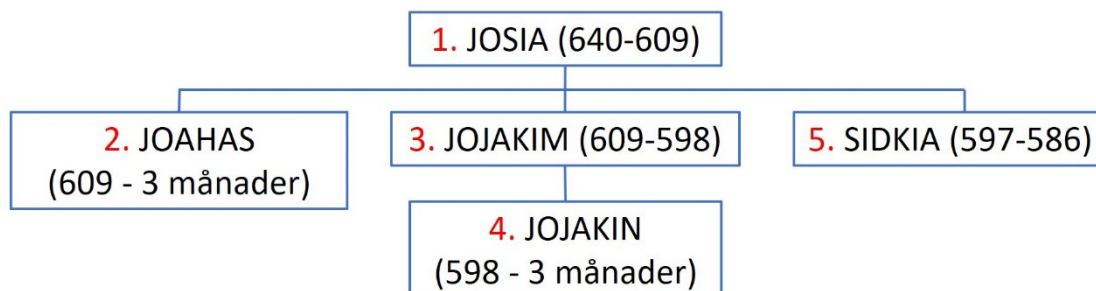
År 605 f.Kr. hade det Assyriska imperiet upphört, egyptierna hade besegrats och istället var det Babel som styrde i regionen. De tog kontroll över Jerusalem och förde en grupp fångar till Babel 605 f.Kr, däribland Daniel och hans vänner (Dan 1:3-5, 2Kon 24:1). Juda som var skattepliktigt under Babel försökte frigöra sig, men kung Nebukadnessar av Babel belägrade och intog Jerusalem 597 f.Kr. Han förde Judas kung Jojakim, tillsammans med 10 000 betydande personer till Babel och däribland profeten Heseziel (Hes 1:1, 2Kon 24:1-17). Sidkia, Josias son, blev siste kungen i Juda. Han gjorde uppror mot Babel. Nebukadnessar belägrade Jerusalem i tre år innan staden ödelades, templet förstördes och Juda fördes bort i fångenskap till Babel 586 f.Kr. (2Kon 25:1-21). Det pågår en diskussion om Jerusalem förstördes redan 587 f.Kr. i enlighet med en babylonisk krönika.

Profeten Jeremia verkade under de fem sista kungarna i Juda och vi möter alla fem i Jeremias bok.

Det gröna området indikerar babyloniska imperiet innan Persiens invasion 539 f.Kr.

JUDAS FEM SISTA KUNGAR

Författare och datering

Jeremia är utpekad som författaren till Klagovisorna, enligt judisk tradition och kyrkofäderna. När judar översatte Gamla Testamentet till grekiska på 200-talet f.Kr. lade man till en inledning till Klagovisorna: *"Och det hände sig att när Israel var fört i fångenskap och Jerusalem var ödelagt, så satt Jeremia och grät och sörjde med denna sorgesång..."*. När man sätter sig in i Jeremias bok och situationen efter Jerusalems fall, så är Jeremia den mest logiske författaren och jag utgår från att han är författaren.

Jeremia kom från en prästsläkt i staden Anatot, som låg några km nordost om Jerusalem. Han kallades till Herrens profet år 627 f.Kr och han var verksam efter Jerusalems fall (586 f.Kr, Jer 1:1-3). Han fördes efter denna katastrof, mot sin vilja, till Egypten tillsammans med sin sekreterare Baruk. Han har troligtvis skrivit ned det mesta i Jeremias bok (43:1-7, 36:1-32), även om Herren uttryckligen sa åt Jeremia att skriva ned alla profetior (30:1). Jeremia fortsatte att profetera från Egypten (43:8-51:64). Enligt traditionen dog Jeremia c:a 570 f.Kr. i Egypten.

Baruks bulla, dvs hans sigill, som användes när man slagit ett band runt en skriftrulle. Inskriptionen lyder: "Tillhör Berechiah, Neriahus son, skrivaren". Det mesta talar för att sigillet är Baruks (Jer 36:4).

Jeremia fick bära fram ett hårt budskap. Han kallade Jerusalem och Juda till omvändelse. Han sörjde över den eländiga situationen i landet (8:18-22). Han gick in i förbön och bekände folkets synd (14:19-21). Men inget kunde hindra domen, för folket ville inte omvända sig. Jerusalem och templet skulle komma att förstöras (9:11-16). Jeremia profeterade till slut att det bästa de kunde göra var att ge upp och överlämna sig åt babylonierna, för då skulle deras liv skonas (38:2-3). Jeremia ansågs vara en förrädare och som straff fängslades han. En gång kastades han ner i en brunn, där han hjälplös sjönk ned i dyn tills några till slut drog upp honom (38:4-13). När Jeremia blev förföljd klagade han inför Herren, som styrkte honom, precis som han lovat (1:17-19, 15:10-21). När han ville ge upp gick det inte som han hade tänkt: *"Men jag tänkte: Jag vill glömma honom och inte mer tala i hans namn. Då blev det i mitt hjärta som en brinnande eld, instängd i mitt innersta. Jag ansträngde mig att uthärda den men kunde det inte."* (20:9)

Jeremia kallas ofta för "den gråtande profeten". Det kan man framför allt se i Klagovisorna. I Klagovisorna sörjer han över Jerusalems förstörelse. Boken skrevs strax efter Jerusalems ödeläggelse 586 f.Kr.

Indelning av boken

Klagovisorna består av fem poetiska klagosånger. De fyra första sångerna är alfabetiska, där varje vers börjar med en ny bokstav i det hebreiska alfabetet. Varje klagovisa är fristående. Trots att de beskriver samma situation, så bygger de inte på varandra.

Sång 1. Jerusalems ödeläggelse (1:1-22)

- Katastrofen beskrevs (1:1-11)
- Jerusalem berättade att Herren straffat henne (1:12-19)
- Jerusalem bad till Herren (1:20-22)

Sång 2. Herren straffade sitt folk (2:1-22)

- Herren straffade hela Israel (2:1-5)
- Herren straffade Jerusalem (2:6-8)
- Resultatet av Herrens straff (2:9-17)
- Jerusalems ruiner bad till Herren (2:18-22)

Sång 3. Lidande och hopp (3:1-66)

- Jeremias sorg och förtvivlan (3:1-18)
- Jeremias tro på Herren (3:19-42)
- Jeremias bönekamp (3:43-66)

Sång 4. Jerusalems elände och vanära (4:1-22)

Sång 5. Folkets bön genom Jeremia (5:1-22)

Vid utgrävningar vid Davids stad i Jerusalem har man funnit lager av aska från Jerusalems ödeläggelse. Staden gick under 586 f.Kr, när babylonierna förstörde templet, bröt ner murarna och brände staden.

Sammanfattande tankar

Poetiska grepp

Fyra av de fem sångerna är som sagt alfabetiska. Man vet inte varför, men några har föreslagit att genom att börja en vers med hela alfabetet har man velat säga att orden inte räcker till för att beskriva djupet i katastrofen och sorgen.

I dessa sorgesånger personifieras Jerusalem, så att staden beskrev sin egen vånda och sorg (1:12-19). Jerusalems ruiner utgöt till och med sitt hjärta inför Herren (2:18-22).

När Jeremia beskrev sin egen sorg och smärta så anar man att han gjorde sig till språkrör för många personers förtvivlan (3:1-18).

När folket bad, bekände sin synd och hoppades att en dag få återvända, så förstår man att folket bad genom profeten Jeremia (5:1-22).

Orsak till ödeläggelsen och fångenskapen

I alla fem sångerna ser man exempel på att folkets synd var orsaken till Jerusalems fall och folkets fångenskap.

Hopp trots total katastrof

I bönerna, när Jerusalem och folket utgöt sitt hjärta, skymtar ändå hoppet fram.

I syndabekännelser, där insikten om den egna synden kommer fram på ett tydligt sätt, finns hopp om nåd.

Mitt i katastrofen bottnade Jeremia i Herrens nåd och barmhärtighet. Han visste att Gud är god och därför kunde han hoppas på Herren.

*"Det är Herrens nåd att det inte är ute med oss,
att det inte är slut med hans barmhärtighet.
Den är ny varje morgon, stor är din trofasthet.
Herren är min del, det säger min själ, därför
hoppas jag på honom.
Herren är god mot dem som väntar på honom,
mot den själ som söker honom.
Det är gott att i stillhet hoppas på hjälp
från Herren." (3:22-26).*

Kaktus från Abod i Israel